

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 16 sierpnia 2018 r.

ZP-KNPS.431.2.42.2018.OW

Pan
Andrzej Hamziuk
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Mysłakowicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12 – 13 lipca 2018 r. na podstawie art. 186 pkt 3 lit. a i lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.), zwany dalej „ustawą”, kontrolerzy: Olga Wojnarowicz – inspektor wojewódzki, przewodnicząca i Tomasz Borecki – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mysłakowicach, przy ul. Wojska Polskiego 2A, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Ośrodkiem” lub „GOPS”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Ośrodka w zakresie organizowania pracy z rodziną w gminie oraz zgodność zatrudniania pracowników Ośrodka realizujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2018 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2017 r. do dnia 12 lipca 2018 r. funkcję Kierownika Ośrodka pełnił Pan Andrzej Hamziuk odpowiedzialny za realizację zadań

w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzono analizę udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Kierownika Ośrodka, aktów prawa miejscowego oraz akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 23. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizując obowiązek wynikający z art. 176 pkt 1 ustawy, Rada Gminy Mysłakowice podjęła uchwałę nr XLV/296/17 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2022. Poprzedni Program obejmował lata 2012 – 2014. Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób, aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji wychowawczych.

W celach strategicznych gmina uwzględniła takie działania jak:

- wzmacnianie instytucji rodziny,
- kształtowanie użytecznego i skutecznego systemu opieki nad rodziną,
- zharmonizowana polityka społeczna.

W celach szczegółowych zawarto:

- diagnozowanie sytuacji rodzin z terenu Gminy Mysłakowice,
- poprawę kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców,
- wzmacnianie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza rodziną naturalną,
- wzmacnianie skutecznego systemu opieki nad rodziną m.in. poprzez zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,
- promowanie, wspieranie i koordynacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,

- zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na cele społeczne,
- budowanie szerokiego partnerstwa oraz kapitału społecznego poprzez m.in. rozpowszechnianie informacji nt. dostępnych form pomocy.

Priorytetem było stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców.

Potwierdzeniem realizacji zadań określonych w ww. Programie było m. in. obejmowanie rodzin przeżywających trudności opieką pracownika socjalnego oraz przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 13-43)

W obszarach pracy z rodziną, o których stanowi art. 10 ust. 3 ustawy, poradnictwo świadczone było osobom i rodzinom mającym trudności życiowe, czy wymagającym pomocy lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów. W ramach prowadzenia konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, działając na podstawie Porozumienia nr 287/2017 zawartego w dniu 15.11.2017 r. (na okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.) pomiędzy Gminą Miejską Kowary a Gminą Mysłakowice, pracownicy GOPS w Mysłakowicach kierowali osoby potrzebujące pomocy do Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w Kowarach, gdzie organizowane były także tzw. „grupy wsparcia” dla osób uzależnionych i współuzależnionych (w poniedziałki 17.00 – 20.00; wtorki 16.00 – 18.00 i środy 17.00 – 19.00). Ponadto Gmina wskazywała możliwość konsultacji, terapii i mediacji, w jednostkach z którymi współpracowała tj.: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kowarach, Działem Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Uzależnieniom w Jeleniej Górze, Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i ich Rodzin w Mysłakowicach, Poradnią Leczenia Uzależnień w Jeleniej Górze – Cieplice, Stowarzyszeniem MONAR Poradnią Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w Jeleniej Górze, Poradnią Psychologiczną przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Mysłakowicach. Ponadto w GOPS istnieje możliwość uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie mieszczącym się na terenie Ośrodka od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 13.00. W okresie objętym kontrolą Sąd nie wydał postanowienia o konieczności prowadzenia mediacji w rodzinie. Pracownicy Ośrodka nie posiadają wykształcenia kierunkowego (mediacja i terapia), natomiast w ramach swoich kompetencji pośredniczą w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie w celu uzyskania lepszej komunikacji między stronami.

Z uwagi na brak zgłoszeń, Ośrodek w okresie objętym kontrolą nie udzielał usług opiekuńczych i specjalistycznych. *(dowód: akta kontroli str. 44-51)*

Jak wynika z oświadczeń Kierownika Ośrodka, jak również przedstawionej dokumentacji Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Mysłakowicach wielokrotnie od czasu wejścia w życie ustawy poruszał problem konieczności zatrudnienia asystenta rodziny. Uzasadnieniem powyższego może być również fakt, że w okresie objętym kontrolą 88 rodzin z dziećmi objętych zostało pomocą na terenie gminy, z czego 39 dzieci było umieszczonych w pieczy zastępczej. Rozmowy były prowadzone z władzami gminy podczas spotkań oraz posiedzeń Rady Gminy, Komisji Rady Gminy ds. Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Komisji Rady Gminy ds. Budżetu. Ponadto konieczność zatrudnienia asystenta była zawarta we wnioskach końcowych oceny zasobów pomocy społecznej, która jest przedmiotem analizy Rady Gminy. Podczas tworzenia projektu planu finansowego na rok 2018, dnia 13.10.2017 r. został również złożony wniosek do Urzędu Gminy o środki finansowe, wraz z kalkulacją na pokrycie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w roku 2018. Jednakże w planie finansowym zatwierdzonym w dniu 28 grudnia 2017r. Uchwałą XLVII/301/17 Rady Gminy Mysłakowice i ujętym w Zarządzeniu nr 0050.01.2018 nie uwzględniono środków finansowych na powyższy cel. Zatem nieprawidłowość niespełniania przez gminę wymogu art. 176 pkt 3 lit. a) oraz art. 15 ustawy, dotyczącego zatrudnienia oraz realizacji zadań przez asystenta rodziny nie leży po stronie Kierownika GOPS, a po stronie organu prowadzącego, jakim jest Gmina.

(dowód: akta kontroli str. 52-61)

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą, ze względu na brak środków finansowych oraz na niedysponowanie odpowiednią bazą lokalową (rozległy obszar gminy, położenie poszczególnych sołectw w dużych odległościach od siebie, duże koszty związane z dojazdami), na terenie gminy nie funkcjonowała żadna placówka wsparcia dziennego zorganizowana i prowadzona na podstawie art. 176 pkt 3c ustawy. Opieka nad dziećmi realizowana jest poprzez działalność świetlic. Na terenie gminy funkcjonuje 5 świetlic wiejskich. Z uwagi na to, że prowadzenie placówek wsparcia dziennego należy do zadań własnych gminy, należy podjąć czynności zmierzające do utworzenia ww. działalności.

(dowód: akta kontroli str. 62)

W toku czynności kontrolnych ustalono, że na terenie gminy Mysłakowice nie funkcjonowała rodzina wspierająca. Powodem takiego stanu rzeczy był brak osób, chcących wziąć na siebie takie zobowiązanie oraz brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 62)

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy, do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Na dzień kontroli w pieczy zastępczej przebywało 39 wychowanków z terenu Gminy Mysłakowice. W związku z powyższym kierownik Ośrodka przedstawił losowo wybrane noty księgowe, z których wynika, iż gmina na bieżąco ponosiła odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 50 %, 30 % lub 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 63-78)

Realizując wymóg art. 179 ust. 1 ustawy Kierownik Ośrodka przedstawia corocznie Radzie Miasta sprawozdanie z działalności jednostki, w tym również z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. W okresie objętym kontrolą takie sprawozdanie przekazano Radzie Gminy Mysłakowice dnia 19 marca 2018 r., zgodnie z terminem określonym w ustawie. Z kolei, w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, o których stanowi art. 177 ustawy, w okresie objętym kontrolą, gmina nie aplikowała o środki rządowe na pokrycie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

(dowód: akta kontroli str. 51; 79-98)

W okresie pomiędzy 1 lipca 2017 r. a 12 lipca 2018 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mysłakowicach, zatrudnione były 4 osoby na stanowisku pracownika socjalnego. Na podstawie potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii dyplomów i świadectw złożonych w aktach osobowych wyżej wymienionych osób stwierdzono, że pracownicy socjalni oraz kierownik spełniają wymogi kwalifikacyjne pracowników podmiotu wyznaczonego do prowadzenia pracy z rodziną określone w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 99-100)

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mysłakowicach stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Niezapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Wobec stwierdzonej powyżej nieprawidłowości w działalności Placówki, wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych należy objąć wsparciem asystenta rodziny.
Podstawa prawna: art. 176 pkt 3 lit. a) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.). Proszę w terminie do dnia 30 października 2018 roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Olga Kojanowicz
.....

(przewodniczący)

Tomasz Bork
.....

(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
.....
(kierownik komórki do spraw kontrol) DZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej